

Heerlen

raadsinformatiebrief

college van burgemeester en wethouders

Datum collegevergadering:

Onderwerp:

Meicirculaire 2022

Registratienummer:

Voorstel:

De raad te informeren over:

De meicirculaire 2022 en de financiële effecten van de circulaire op de zomernota en kaderbrief 2023.

Auteur:

Marc Hoofs

Domein Middelen - Team

Financiën E&M

Telefoonnummer:

5604956

Mede-auteur:

Monique Hollands-Hartmans

Openbaarheid:

Openbaar

Ambt. Opdrachtgever:

Domeinmanager Middelen

Portefeuillehouder:

M.E.E de Beer

Persbericht: Nee

Heerlen

raadsinformatiebrief

Heerlen,

Registratienummer:

Onderwerp

Meicirculaire 2022

Inleiding/aanleiding

Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron voor gemeenten, de ontwikkeling hiervan bepaalt dan ook in belangrijke mate onze financiële ruimte.

De uitkering van het gemeentefonds wordt aangepast op basis van ontwikkelingen binnen de rijksbegroting, actualisatie van (verdeel) maatstaven, wijzigingen van integratie- en decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties.

Gemeenten ontvangen in principe drie keer per jaar informatie over de omvang en verdeling van het gemeentefonds. De meicirculaire is gebaseerd op de Voorjaarsnota van het Rijk, de septembercirculaire op de Miljoenennota en de decembercirculaire op basis van de Najaarsnota ter afronding van het lopende jaar. Daarnaast is dit jaar een maartbrief verschenen waarin een eerste beeld is geschetst van het effect van het coalitieakkoord van het nieuwe kabinet.

Deze meicirculaire is een complexe circulaire als gevolg van de invoering van het nieuwe verdeelstelsel en de overheveling van integratie-uitkeringen naar de algemene uitkering. Als gevolg van het nieuwe verdeelstelsel moeten we naast onze eigen prognoses ook gebruik maken van berekeningen van het Rijk. Dit vormt een risico, omdat de ontwikkelingen in Heerlen op onderdelen afwijken van de landelijke ontwikkelingen.

Deze memo geeft inzicht in de financiële impact van de meicirculaire 2022 en het effect van de meicirculaire op de zomernota en meerjarenbegroting. We willen benadrukken dat het een momentopname is. Onze kosten lopen sterk op door de hoge inflatie. Feit is dat dit een forse, onzekere factor is binnen ons financieel kader die van grote invloed is op de toekomstige begrotingen. Ook het CPB waarschuwt voor onderuitputting bij het Rijk met een mogelijk dempend effect. Onderuitputting bij het Rijk heeft als effect dat gemeenten minder geld krijgen van het Rijk (trap-op-trap-af-systematiek).

Meicirculaire 2022

Het effect van de meicirculaire 2022 voor de gemeente Heerlen is positief en ziet er ten opzichte van de decembercirculaire 2021 meerjarig als volgt uit:

Omschrijving	Bedragen * € 1.000				
	2022	2023	2024	2025	2026
Algemene uitkering	6.604	12.953	21.988	28.221	14.729
Opschalingskorting	0	2.574	3.399	4.254	0
Herverdeeleffect	0	652	1.956	3.260	3.260
BTW-compensatiefonds	777	0	0	0	0
Jeugd incidentele middelen (100%)	0	11.124	0	0	0
Energietoeslag	6.047	0	0	0	0
Integratie uitkeringen	2.519	2.961	3.018	2.951	3.019
Decentralisatie uitkeringen en taakmutaties	3.196	604	608	-142	-431
Effect meicirculaire 2022	19.142	30.869	30.969	38.543	20.577

Algemene Uitkering

Conform de bestaande systematiek volgt de algemene uitkering tot en met 2025 de ontwikkeling van de rijksuitgaven en is er sprake van een opwaartse bijstelling van het accres als gevolg van een hogere loon- en prijsontwikkeling en extra rijksuitgaven. Vanaf 2026 vervalt de koppeling met de rijksuitgaven en is het accres vastgezet. In de contourennota wordt meer duidelijkheid verwacht over een nieuwe financierings-systematiek voor 2026 en verder.

Opschalingskorting

De opschalingskorting is opgelegd omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden besparen. Het kabinet heeft besloten deze kabinetsperiode (t/m 2025) de oploop van de opschalingskorting te schrappen. De oploop van de opschalingskorting in 2022 was al vervallen in de septembercirculaire 2021. Vanaf 2026 is voornamelijk de oploop van de opschalingskorting weer volledig opgenomen.

Herverdeeleffect

De nieuwe verdeling van het gemeentefonds wordt per 1 januari 2023 ingevoerd en is in de meicirculaire verwerkt. De uitkomst voor Heerlen betreft een voordeel van € 47,62 per inwoner. Naar aanleiding van de adviezen van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en VNG en de reacties van gemeenten is besloten tot een aangepast ingroepad. In 2023 is het effect maximaal € 7,50 per inwoner en vervolgens € 15 per inwoner extra in 2024 en 2025. Het totale effect is maximaal € 37,50 per inwoner in 2025. De bedragen voor 2026 en verder zijn afhankelijk van de besluitvorming over de evaluatie van het nieuwe verdeelmodel (Onderzoeksagenda). In afwachting hiervan zijn in de meicirculaire de jaren 2026 en verder gebaseerd op de stand 2025, een gemaximeerd effect van € 37,50.

BTW-compensatiefonds

De definitieve afrekening van het BTW-compensatiefonds (BCF) over 2021 is in de circulaire verwerkt. Voor Heerlen een bedrag van € 777.000.

Jeugd incidentele middelen

In onze begroting 2022 mochten wij rekening houden met een bedrag van € 8,6 miljoen, dat was 75% van de meerjarenraming Hervormingsagenda. In de meicirculaire 2022 is een incidenteel bedrag van € 1,45 miljard voor 2023 verwerkt, voor Heerlen betekent dit dat het bedrag verhoogd wordt naar € 11,1 miljoen. Op basis van de Hervormingsagenda Jeugd besluit het Rijk nog over de extra middelen voor 2024 en verder.

Energietoeslag

De energietoeslag is in de meicirculaire verwerkt, voor Heerlen een bedrag van € 6,0 miljoen in 2022.

Integratie- en decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties

In de meicirculaire zijn bijstellingen van integratie- en decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties verwerkt. Hiervan wordt onderzocht in hoeverre deze gelden uitgegeven gaan worden aan de bijbehorende taken of dat ze 'vrij' besteedbaar zijn.

De integratie-uitkeringen Voogdij/18+, Inburgering en delen van Participatie worden met ingang van het nieuwe verdeelmodel in 2023 toegevoegd aan de algemene uitkering.

De grootste mutaties in decentralisatie-uitkeringen 2022 betreffen:

Uitvoeringskosten klimaatakkoord € 508.000, Brede aanpak dak- en thuisloosheid € 954.000 en Crisisdienstverlening € 925.000 (regio).

Effect meicirculaire op zomernota 2022 en meerjarenbegroting

In onderstaande tabel is het effect van de meicirculaire 2022 op de zomernota 2022 en de kaderbrief weergegeven.

Omschrijving	Bedragen * € 1.000				
	2022	2023	2024	2025	2026
Effect meicirculaire 2022	19.142	30.869	30.969	38.543	20.577
Taakbestemming - budgetneutraal effect	-11.762	-3.566	-3.626	-2.808	-2.588
Integratie uitkeringen	-2.519	-2.961	-3.018	-2.951	-3.019
Decentralisatie uitkeringen en taakmutaties	-3.196	-604	-608	142	431
Energietoeslag	-6.047	0	0	0	0
Eigen bijdrage huishoudelijke hulp	0	0	0	0	0
Overig (technische verwerking)	-1.457	-19.266	-18.057	-22.025	-10.880
Saldo effect op Zomernota en MJB	5.924	8.037	9.286	13.710	7.109
Huidige Forecast Zomernota/Kaderbrief	463	2.335	5.745	11.957	6.275
Raadsvoorstellen Gemeenschappelijke Regelingen	0	-810	-887	-732	-783
Nieuwe Forecast n.a.v meicirculaire 2022	6.387	9.562	14.144	24.935	12.601

Taakbestemming budgetneutraal effect

De middelen inzake integratie- en decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties zijn gekoppeld aan bepaalde taken. Hiervan wordt onderzocht in hoeverre deze gelden uitgegeven gaan worden aan de bijbehorende taken of dat ze 'vrij' besteedbaar zijn. Vooral nog gaan we ervan uit dat deze niet vrij besteedbaar zijn.

Overig

Rekening houdend met de waarschuwing voor onderuitputting bij het Rijk verlagen wij het accres met 25%. Met dit dempend effect spelen we in op mogelijke rijksbezuinigingen. Ook houden we rekening met de aangekondigde doordecentralisatie Beschermd Wonen. Verder betreft deze post de technische verwerking van een aantal posten die reeds in de begroting dan wel forecast van de kaderbrief opgenomen zijn.

Forecast Zomernota 2022 en kaderbrief

Na verwerking van bovengenoemde punten wordt de forecast voor de Zomernota 2022 € 6,4 miljoen positief. De nieuwe forecast voor de kaderbrief ziet er als volgt uit: € 9,6 miljoen positief voor 2023. € 14,1 miljoen positief voor 2024, € 24,9 miljoen positief voor 2025 en € 12,6 miljoen positief voor 2026. In deze forecast hebben we rekening gehouden met de raadsvoorstellen van gemeenschappelijke regelingen die in de raadsvergadering van juni behandeld worden. Op grond van de eerder genoemde onzekerheden mag terughoudendheid bij deze forecast als een goede raadgever worden beschouwd.

Kernthema:

Middelen en heffingen

Bijlagen

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de gemeentesecretaris a.i.
L. Schouterden

de burgemeester,
drs. R. Wever